

'ΠΙΛΟΤΙΚΕΣ' ΣΚΕΨΕΙΣ

Date : Μαΐου 7, 2006

Επιστολή αναγνώστη - σχετικά με το ζήτημα της ανάγνωσης του Αποστόλου και Ευαγγελίου στην Θ. Λειτουργία από μεταφρασμένο κείμενο - που δημοσιεύεται στη διμηνιαία τοπική εφημερίδα 'Φάρος της Τήνου' (τ. ΣΕΠΤ. - ΟΚΤ. 2004).

Η 'ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ' συνυπογράφει απολύτως το περιεχόμενο της επιστολής και ευχαριστεί τον Διευθυντή της εφημερίδος κ. Στυλιανό Λαγουρό για την παραχώρησή της.

Κύριε Διευθυντά,

Σας επιστέλλω την παρούσα με την παράκληση να την δημοσιεύσετε σαν ανώνυμη, επειδή όντας ένας ασήμαντος δημότης Τήνου, που διαμένει στην Αθήνα, η δημόσια αναφορά του ονόματός μου δεν θα προσέδιδε καμία αξία στα γραφόμενά μου.

Στα μέσα Σεπτεμβρίου ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών με εγκύκλιό του επέβαλε την ανάγνωση της νεοελληνικής αποδόσεως του Αποστολικού και Ευαγγελικού αναγνώσματος στην Θ. Λειτουργία τις Κυριακές, ως «πilotικό» μέτρο ποιμαντικής ευαισθησίας.

Ήθελα λοιπόν να καταθέσω μερικές απλές σκέψεις-ερωτήσεις και να καταστήσω κοινωνούς τους αναγνώστες σας.

1. Ένα «πilotικό» πρόγραμμα εφαρμόζεται μέσα σε προσδιορισμένη γεωγραφική έκταση, μέσα σε ορισμένο σαφώς χρονικό διάστημα και για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του θεσμοθετείται-συγκροτείται ειδικό όργανο. Δεν φαίνεται το «πilotικό» της Αρχιεπισκοπής να πληροί τους ανωτέρω όρους. Απλώς χρησιμοποιείται η λέξη «πilotικό» ως πιο μοντέρνα και επικοινωνιακή.

Ρεαλιστικότερο θα ήταν να οριστεί ένα βραχύ χρονικό διάστημα δοκιμαστικής εφαρμογής σε ορισμένους μόνον Ναούς και εν συνεχεία κάθε ενορία -ελεύθερα(!)- να υποβάλει ένα υπόμνημα με την δική της εμπειρία.

2. Το μέτρο αυτό απευθύνεται στους ανθρώπους που δεν «κατανοούν» την γλώσσα

του Ευαγγελίου. Ως επί το πλείστον όμως αυτοί οι άνθρωποι σκοντάφτουν στην γλώσσα, κυρίως διότι δεν λειτουργούν συχνά, δεν είναι εξοικειωμένοι συνεπώς με την γλώσσα και μάλιστα δεν προσέρχονται από την αρχή της Θ. Λειτουργίας ώστε να ακούνε το Ευαγγέλιο (και τον Απόστολο). Πρακτικά λοιπόν πρόκειται για ένα μέτρο που δεν εξυπηρετεί τους νέους και «ασθενείς», αυτούς που έχουν την ανάγκη, αλλά μάλλον καταπονεί τους «υγιείς».

3. Αν το μέτρο αυτό ως ποιμαντικό φάρμακο αποσκοπεί στην θεραπεία, τότε η φαρμακευτική αγωγή που επελέγη, φρονώ ταπεινά πως είναι πολύ ισχυρή και κατά τούτο απρόσφορη ως και ζημιογόνος. Άραγε οι ηπιότερες μορφές (π.χ. ανάγνωση νεοελληνικής αποδόσεως ενσωματωμένη στο κήρυγμα —αμέσως μετά τα αναγνώσματα— διανομή εντύπου βοηθήματος, συστηματική προτροπή για μελέτη αποβραδής των σχετικών αναγνωσμάτων κ.λπ.), δοκιμάστηκαν και απέτυχαν ή εξαντλήθηκαν;

4. Η καταγεγραμμένη εμπειρία της παπικής εκκλησίας σε ποιο ποσοστό άραγε είναι ευθαρρυντική ως δείκτης, ώστε να αξιολογηθεί και προκριθεί η εφαρμογή αυτού του «πλοτικού προγράμματος»; Εξ άλλου, για να μην πάμε «μακριά», η ίδια η εμπειρία του Μακαριωτάτου ως Μητροπολίτου Δημητριάδος καταγράφεται σαφώς και παραδόξως στο τεύχος 6 του περιοδ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ του Ιουνίου 2004 (σελ. 14): «...κατενόησε όμως το **σφάλμα** του, διότι μόνον το πρωτότυπο κείμενο είναι θεόπνευστο...».

5. Η εφαρμογή αυτού του μέτρου ενέχει τον κίνδυνο να εκτοπισθούν τα επίσημα εκκλησιαστικά και θεόπνευστα κείμενα από την Θ. Λειτουργία μέσα σε βραχυπρόθεσμο διάστημα, καθώς η εξοικείωση θα επιφέρει **βαθμιαία αποξένωση** με τα πρωτότυπα, αδιαφορία και εν τέλει πλήρη εξοστρακισμό.

6. Τό αίτημα της «μεταφράσεως» για λόγους «κατανοήσεως» είναι εντελώς ασύμβατο και με το πολλαχόθεν υποστηριζόμενο αίτημα της εκφώνου αναγνώσεως των λειτουργικών ευχών. Αν αρκετοί δυσκολεύονται στην γλώσσα του Ευαγγελίου, τότε πώς θα «κατανοήσουν» την υψηλότερη γλώσσα των εις επήκοον πάντων αναγινωσκομένων λειτουργικών Ευχών του Αγ. Ιω. Χρυσοστόμου ή του Μ. Βασιλείου; Μήπως τότε θα χρειαστεί, ως επόμενο βήμα, να «μεταφραστούν» και οι Ευχές;

7. Στην Ευαγγελική παραβολή του Σπορέως (Λουκ. η' 5-21) αναφέρεται η απορία των μαθητών του Κυρίου για το νόημά της. Ερώτησαν δηλ. τον Χριστό τί σημαίνει η παραβολή αυτή. Έλαβαν τότε την απάντηση: «Σ' εσάς έχει δοθεί να γνωρίσετε τα μυστήρια της Βασιλείας του Θεού, αλλά στους λοιπούς δίδονται με παραβολές (διηγήσεις με βαθύτερες αλήθειες από τις φαινομενικές) για να κοιτάζουν αλλά να μη βλέπουν και **να ακούν αλλά να μην καταλαβαίνουν**».

8. Αν κάτι είναι πράγματι δύσκολο στην «κατανόηση» των αναγνωσμάτων (κυρίως του Αποστολικού) αυτό είναι τα «νοήματα» στο θεολογικό και πνευματικό τους βάθος, το οποίο εμπερικλείεται στις λέξεις της Κ. Διαθήκης και το οποίο μόνο η ερμηνεία, το **κήρυγμα** —γραπτό και προφορικό— μπορεί και πρέπει να ερμηνεύσει, εξηγήσει. Συνεπώς είναι μάλλον μερική, μονομερής και απλοϊκή η θεωρία πως η

νεοελληνική απόδοση θα διευκολύνει την κατανόηση και θα «φέρει» τους ανθρώπους στην Εκκλησία.

9. Η Εκκλησία έχει ως θεοπαράδοτο τρόπο ζωής και βίωμα την άσκηση, την προσπάθεια, τον κόπο. Άρα η καταβολή μιας μικρής συντονισμένης προσπάθειας ποιμένων και ποιμαινομένων για την γλωσσική καλλιέργεια και την υπέρβαση των μικρών ή μεγαλύτερων γλωσσικών εμποδίων στην Λατρεία είναι νόμιμη και εκκλησιαστικώς καταξιωμένη.

Ο Άγιος Βαρσανούφιος στην αδυναμία ενός αδελφού, που τον ρωτά: «διαβάζω το ελληνιστί (κείμενο) και **δεν νοώ** τι λέγω» (στους Ψαλμούς), του απαντά πως ο κόπος για την εκμάθηση της γλώσσας όχι μόνο θα τον βοηθήσει στην κατανόηση, αλλά, πολύ περισσότερο, θα του δώσει **πλούσια χάρη «εις ζωήν αιώνιον»** (Απόκριση σκη΄228).

Μήπως αυτή η «πilotική» επιλογή συνιστά διολίσθηση στην νοοτροπία της ήσσοнос προσπάθειας - ασυμβίβαστης με το εκκλησιαστικό ήθος; Άλλωστε τόσοι κόποι καταβάλλονται σήμερα για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (η αρχαία-ελληνιστική ελληνική δεν είναι βεβαίως «ξένη»). Όλα πρέπει να περάσουν από την κιμαδομηχανή; Σεβόμενος τον πολύτιμο χώρο της εφημερίδας σας σταματώ απότομα εδώ με την ελπίδα της μικρής και αφιλόδοξης συνεισφοράς σ' ένα μεγάλο θέμα.

Σας ευχαριστώ για την φιλοξενία.

Έμπονος ανώνυμος

(Σ) Τα στοιχεία του «ανωνύμου» βρίσκονται στην διάθεση του “Φ.τ.Τ.”